

Kittilän kunnan vastine KHO:lle valituslupahakemuksiin ja valitukseen koskien Vaasan HAO:n päätöstä 28.6.2022 nro 755/2022 (valitukset ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisessa lupa-asiassa, Agnico Eagle Finland Oy)

295/11.01.00/2018

Khall 11.10.2022 § 376

(Lisätietoja: Kunnanjohtaja Antti Jämsén, puh. 040 745 9830)

Korkein hallinto-oikeus on pyytänyt vastinetta 23.8.2022 Kittilän kunnanhallitukselta koskien Agnico Eagle Finland Oy:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin Piiri ry:n (KHO:n diaarinro:t 2310/03.04.04.04.22/2022 ja 2311/03.04.04.04.22/2022) valituslupahakemuksia ja valituksia Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä 28.6.2022 dnro 755/2022.

Käsiteltävä asia koskee valitusta Vaasan hallinto-oikeuden ratkaisusta (755/2022) Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 29.5.2020 Agnico Eagle Finland Oy:lle myöntämän ympäristö- ja vesilupapäätöksen osalta. Lupapäätöksessä aluehallintovirasto on myöntänyt Agnico Eagle Finland Oy:lle ympäristöluvan Kittilän kaivoksen toimintaan ja sen laajentamiseen. Lupa koski uuden purkuputken rakentamista ja käsiteltyjen jätevesien johtamista Loukiseen Sotkajokisuun alapuolelle sekä toteutettavaa kaivoksen tuotannon laajentamista (rikastettavan malmimäärän kasvattaminen 2,0 miljoonaan tonniin vuodessa), siihen liittyvää sivukiven louhintaa, sivukiven murskaamista rakennuskäyttöön, kaivannaisjätteiden loppusijoittamista jätealueille, prosessi-, kuivatus- ja talousjätevesien käsittelyä sekä muita kaivostoimintaan liittyviä aputoimintoja.

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää hyväksyä seuraavan kunnan vastineen KHO:lle valituslupahakemuksiin ja valitukseen koskien Vaasan HAO:n päätöstä 28.6.2022 nro 755/2022 (valitukset ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisessa lupa-asiassa, Agnico Eagle Finland Oy).

Kittilän kunnan vastine KHO:lle valituslupahakemuksiin ja valitukseen koskien Vaasan HAO:n päätöstä 28.6.2022 nro 755/2022 (valitukset ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisessa lupa-asiassa, Agnico Eagle Finland Oy)

Kaivosyhtiö Agnico Eagle Finland Oy on valituslupahakemuksessaan ja valituksessaan (Dr. nro. 2310/03.04.04.04.22/2022) Korkeimmalle hallinto-oikeudelle vaatinut toissijaisesti PSAVI:n lupapäätöksen 67/2020 pysyttämistä voimassa siten, että:

"Vedenotto saa olla enintään 350 m³/h 31.12.2023 saakka, jonka jälkeen vedenotto Seurujoesta saa olla enintään 250 m³/h; ja purkuputkella Loukiseen johdettavien puhdistettujen jätevesien aiheuttama vuotuinen kuormitus kokonaistypen osalta saa olla 100 tonnia vuodessa 31.12.2022 saakka, jonka jälkeen kyseistä päästöä koskeva raja-arvo on 60 tonnia vuodessa; ja toissijaisesti, pysyttämällä purkuputken osalta Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 29.5.2020 antaman päätöksen (Nro 67/2020) voimassa toistaiseksi, myöntää luvan muilta osin määräaikaisena viideksi (5) vuodeksi ja määrää, että päätös on voimassa mainitun määräajan jälkeen siihen saakka, kunnes toiminnanharjoittajan viimeistään yhdeksän (9) kuukautta ennen mainitun määräajan päättymistä vireille panema uutta ympäristölupaa koskeva lupahakemus on lainvoimaisella tai täytäntöönpanokelpoisella päätöksellä ratkaistu."

Lisäksi Agnico Eagle Finland Oy on vaatinut Korkeimmalta hallinto-oikeudelta täytäntöönpanomääräystä muutoksenhausta huolimatta vakuutta vastaan, jotta toimintaa voidaan jatkaa joko korkeimman hallinto-oikeuden käsittelyn ajan tai aluehallintoviraston uudelleen käsittelyn ajan seuraavasti:

"Agnico pyytää, että alla kohdassa 2.4 esitetyn perusteiden korkein hallinto-oikeus määrää, että Pohjois-Suomen aluehallintovirasto 29.5.2020 antamaa päätöstä (Nro 67/2020) voidaan noudattaa kokonaisuudessaan seuraavin täsmennyksin:

- (i) Kittilän kaivoksen tuotantomäärä saa olla tasolla 2,0 Mt/a;*
- (ii) Kittilän kaivoksen vedenotto saa olla enintään 350 m³/h 31.12.2023 saakka, jonka jälkeen vedenotto Seurujoesta saa olla enintään 250 m³/h; ja*
- (iii) Purkuputkella Loukiseen johdettavien puhdistettujen jätevesien aiheuttama vuotuinen kuormitus kokonaistypen osalta saa olla 100 tonnia vuodessa 31.12.2022 saakka, jonka jälkeen kyseistä päästöä koskeva raja-arvo on 60 tonnia vuodessa"*

Agnico ehdottaa, että korkein hallinto-oikeus saattaa Lupapäätöksen sisältämän täytäntöönpanomääräyksen voimaan siltä osin kuin on kyse Agnicon velvollisuudesta asettaa Lapin ELY-keskukselle 250 000 euron vakuus ympäristön saattamiseksi ennalleen tai mahdollisten vahinkojen korvaamiseksi lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta.

Lisäksi Agnico pyytää, että Korkein hallinto-oikeus käsitelisi ja ratkaisisi täytäntöönpanomääräystä koskevan asian kiireellisesti.

Kittilän kunta pyytää Agnico Eaglen tavoin, että täytäntöönpanomääräystä koskeva asia käsitellään ja ratkaistaan kiireellisesti.

Kittilän kunta puoltaa Agnico Eaglen vaatimaa täytöntöönpanomääräystä, jossa Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 29.5.2020 antamaa päätöstä (Nro 67/2020) voidaan noudattaa kokonaisuudessaan edellä selostetuin täsmennyksin korkeimman hallinto-oikeuden käsittelyn, tai aluehallintoviraston uudelleen käsittelyn ajan.

Kittilän kunta edellyttää, että 250 000 euron vakuus saatetaan tällöin voimaan. Kesken kalenterivuoden muutettu tuotantovo-lyymi johtaa Agnicon kannalta kohtuuttomaan tilanteeseen, joka voi aiheuttaa myös välittömiä ympäristöriskejä. Tuotannon rajoittaminen talvella ja siten lämmöntuotannon katkeaminen voi johtaa jäätymisongelmiin ja aiheuttaa putkien ja laitteistojen rikkoontumista.

Kittilän kunta puoltaa Agnico Eaglen toissijaista vaatimusta PSAVI:n lupapäätöksen 67/2020 pysyttämistä voimassa siten, että:

"Vedenotto saa olla enintään 350 m³/h 31.12.2023 saakka, jonka jäl-keen vedenotto Seurujoesta saa olla enintään 250 m³/h; ja purku-putkella Loukiseen johdettavien puhdistettujen jätevesien aiheuttama vuotuinen kuormitus kokonaistypen osalta saa olla 100 tonnia vuo- dessa 31.12.2022 saakka, jonka jälkeen kyseistä päästöä koskeva raja-arvo on 60 tonnia vuodessa; ja toissijaisesti, pysyttämällä purku-putken osalta Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 29.5.2020 anta- man päätöksen (Nro 67/2020) voimassa toistaiseksi, myöntää luvan muilta osin määräaikaisena viideksi (5) vuodeksi ja määrää, että päätös on voimassa mainitun määräajan jälkeen siihen saakka, kun- nes toiminnanharjoittajan viimeistään yhdeksän (9) kuukautta ennen mainitun määräajan päättymistä vireille panema uutta ympäristölu- paa koskeva lupahakemus on lainvoimaisella tai täytöntöönpanokel- poisella päätöksellä ratkaistu."

Kittilän kunta toteaa, että Agnicon esittämät siirtymäajat ovat perusteltuja, jotta toimintoja voidaan sopeuttaa hallitusti. Vesis- töjen hyvän ekologisen tilan, terveellisen ympäristön sekä elin- voimaisen kalaston säilyminen Kittilän kunnan alueella on erit- täin merkittävää niin kuntalaisten yleisen edun kuin ympäristö- suojelun kannalta. Kaivoksen tuotantokapasiteetin noston tulisi olla riippuvaista vesien puhdistamisen tehostamisesta sekä kuormituksen vähentämisestä ympäristön pilaantumisen ehkäi- semiseksi. Agnicon typenpoistolaitoksen käyttöönotto ja vesien sisäisen kierrätysasteen kasvattaminen tulevat vähentämään merkittävästi ympäristöhaittoja.

Kittilän kaivoksella on alueellisesti merkittävä vaikutus työllisyyteen ja kunnan elinvoimaisuuteen. Kittilän suurimmat toimialat ovat kai-

vosteollisuus ja matkailu, joilla on suuret kerrannaisvaikutukset.

Kaivoksen merkitys Kittilälle sekä koko Lapin maakunnalle on suuri ja sen vaikutukset ulottuvat laajalle alueelle niin työpaikkojen, koulutuksen kuin verotulojenkin myötä. Kittilässä toimiva kultakaivos Agnico Eagle Finland on yksi Euroopan suurimmista kultakaivoksista.

Kaivos alihankkijoihin työllistää tällä hetkellä noin 1 100 työntekijää, jotka ovat valtaosin Pohjois-Suomesta, Lapista ja Kittilästä. Yli puolet kaivoksen työntekijöistä on Kittilän kunnan asukkaita ja 90 % työntekijöistä on Lapista.

Kultakaivoksella on myönteisiä vaikutuksia kunnan ja Lapin elinvoimaan, sillä alueelle on tullut kaivoksen myötä työpaikkoja, yrityksiä, verotuloja sekä asukkaita. Kaivoksella on suuri vaikutus alueen julkisen sektorin verokertymään erityisesti tulo-, yhteisö-, kiinteistö-, sekä arvonnäköverotuksen osalta.

Kaivostoiminnan synnyttämät kerrannaisvaikutukset alueelle ovat myös huomattavat ja kaivosinvestointi onkin muuttanut alueen elinkeinorakennetta monipuolisemmaksi. Kittilän kaivoksen rakentamis- ja laajennusinvestoinnit sekä kaivoksen käyttökustannukset ovat heijastuneet myös muille toimialoille luoden merkittäviä talous- ja työllisyysvaikutuksia.

Kaivoksen toiminta paikkakunnalla on luonut kysyntää ja työpaikkoja muillekin toimialoille. Alueen yleisen elintason nousu on johtanut myös kotitalouksien kulutuskysynnän kasvuun, mistä ovat hyötäneet myös useat alueen palvelutoimialat.

Kaivoksen työntekijät maksavat vuosittain noin 10 miljoonaa euroa tuloveroa. Kaivos maksaa kiinteistöveroa Kittilän kunnalle noin 450 000 euroa vuodessa. Vuonna 2021 kaivos on maksanut yhteisöveroa noin 18 miljoonaa euroa. Näiden lisäksi kaivos on maksanut Suomen valtiolle sopimusperusteisia rojalteja noin 5,9 miljoonaa euroa vuonna 2021.

Kittilän kaivoksen rakentaminen on alkanut kesällä 2006 ja kullantuo- tanto on alkanut vuonna 2009, joten kaivostoiminta on luonut työ- paikkoja, verotuloja ja hyvinvointia Kittilään jo 16 vuotta.

Vuonna 2006 tehdyn kaivospäätöksen jälkeen Kittilän kunnan vero- tulot ovat kaksinkertaistuneet ja väestömäärä noussut noin 500 asukkaalla siitä huolimatta, että alueen ikärakenteesta johtuen kuol- leisuus on ollut suurta. Vuoden 2006 kaivospäätöksen jälkeen Kitti- län kunnassa sijaitsevien yritysten yhteenlaskettu liikevaihto on kol- minkertaistunut.

Kaivosyhtiö, työvoimaviranomaiset sekä koulutusorganisaatiot ovat tehneet merkittävää yhteistyötä paikallisväestön kouluttamisessa erilaisiin kaivoksen ammattitehtäviin. Kittilän kokonaistyövoimasta kaivostyöpaikat muodostavat merkittävän osan.

Aiemmin väestökadosta kärsineen kunnan väkiluku ja syntyvyys ovat kääntyneet merkittävään nousuun viime vuosina. Kittilän kunta on aiemmin kamppailut samojen haasteiden edessä kuin muutkin Lapin pienet kunnat.

Syrjäisten, harvaan asuttujen seutujen tyypillisiä ongelmia ovat väestön ikääntyminen, nuorten poismuutto, yritysten ja työpaikkojen väheneminen sekä palveluiden heikentyminen.

Kultakaivoksella on ollut myönteisiä vaikutuksia näihin haasteisiin vastattaessa. Kittilän kunnan elinvoima on kokonaisuudessaan kasvanut huomattavasti kaivostoiminnan myötä. Yhä useammalla paluumuuttajalla on mahdollisuus saada koulutusta vastaavaa työtä paikallakunnalta.

Lisäksi myös nuorille on avautunut uusia koulutus- ja työmahdollisuuksia ja tulevaisuuden näkymiä alueelle asettumiseen.

Kultakaivostoiminnasta kertyneiden verotulojen ansiosta Kittilän kunta on pystynyt investoimaan merkittävästi infrastruktuurin rakentamiseen ja korjaukseen sekä palveluiden kehittämiseen.

Kaivostoiminta on lisännyt sijoittajien, yritysten sekä muiden sidosryhmien uskoa alueeseen, mikä on heijastunut myös myönteisesti muille toimialoille kuten matkailuun.

Lapissa on potentiaalia kaivostoiminnan kehittymiselle. Toimialana kaivosala on merkittävä työllistäjä, koska tuotantoa ei voida siirtää halvan tuotannon maihin.

Kittilä sijaitsee Keski-Lapin vihreä-kivivyöhykkeellä, joten Suomen mineraalistrategian toteuttamisessa ja Euroopan raaka-ainehuollon turvaamisessa alueella on keskeinen merkitys.

Kittilän kunta ei anna vastinetta Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piirin valitukseen.

Päätös:

Tämä asia käsiteltiin kokouksessa järjestyksessä neljäntenä asiana.

Kunnanhallituksen jäsen Pirkko Jauhojärvi ja valtuuston 3. varapuheenjohtaja Inkeri Yritys poistuivat kokouksesta tämän asian käsitteilyn ajaksi ilmoittaen olevansa esteellisiä (puolueettomuus muusta

erityisestä syystä vaarantuu, hallintolaki 28.1 § kohta 7, poissa klo 14.19-15.16).

Ympäristötarkastaja Sanna Kivilompolo oli asiantuntijana paikalla se-
lostamassa asiaa klo 14.35-15.03.

Kunnanhallituksen jäsen Esa Ylläsjärvi esitti, että asia palautetaan valmisteluun, ja vastine KHO:lle valmistellaan uudelleen. Jäsen Saana Veltheim kannatti Ylläsjärven esitystä.

Puheenjohtaja Marita Toivanen totesi, että on tehty esitys, että asian käsittelyä ei jatketa tässä kokouksessa, joten on äänestettävä.

Puheenjohtaja teki seuraavan hyväksytyn äänestysesityksen:

Ne, jotka ovat sen kannalla, että asian käsittelyä jatketaan tässä kokouksessa, äänestävät "jaa".

Ne, jotka ovat sen kannalla, että asia palautetaan valmisteluun, äänestävät "ei".

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin viisi (5) jaa-ääntä ja kolme (3) ei-ääntä.

Jaa-ääniä antoivat: Akseli Erkkilä, Raili Fagerholm, Sirkka Hangasvaara, Tarmo Salonen ja Marita Toivanen. Ei-ääniä antoivat Jouko Nikkinen, Saana Veltheim ja Esa Ylläsjärvi. Poissa oli yksi (1), jäsen Pirkko Jauhojärvi.

Puheenjohtaja totesi tulleen kokouksen päätökseksi, että asian käsittelyä jatketaan tässä kokouksessa.

Kunnanjohtajan esitys vastineeksi KHO:lle hyväksyttiin.

Esa Ylläsjärvi jätti eriävän mielipiteen päätökseen esitykseensä viitaten.

Saana Veltheim jätti eriävän mielipiteen päätökseen Esa Ylläsjärven esitykseen viitaten.
